

Cheia sectelor religioase din România.

De Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Cap. I.

INTRODUCERE.

Fericitul Augustin (episcop din suta a patra d. H.) zice: „Moarte tuturor rătăcirilor, iubire către oameni“. De atunci multă vreme a trecut și suntem și noi nevoiți a striga: „Moarte tuturor rătăcirilor sectare!“ Dar cum să ducem lupta față de aceste rătăciri, dacă și azi sectarii se răspândesc între noi, fără să-i cunoască toată lumea!

Sectarii dela noi sunt de multe feluri și mulți sunt bunii creștini, cari ar dori să lupte împotriva lor, însă necunoscându-i, nu pot să lupte. Sectarii se strecoară sub diferite numiri, cari produc neorientare. Nici autoritățile administrative și polițienești, nici autoritățile militare nu cunosc în mod îndestulitor pe sectanți. Noi am scris în anul 1927: „Noua Călăuză pentru cunoașterea și combaterea sectelor“, dar aceasta servește mai mult pentru preoți și alți cunoscători ai problemelor religioase.

Acum, vedem că este necesar să facem cu puțință a cunoaște sectele nu numai factorii bisericești, ci ori-care laic și mai ales organele administrative, militare și polițienești. Munca este grea, dar trebuie să o săvârșim pentru mai multe pricini. *Toți conducătorii politici ai statului nostru recunosc primejdia sectelor pentru statul român. Cu durere trebuie să mărturisim, însă, că nici un politician din țara noastră nu a fost împotriva recunoașterii baptiștilor prin lege. În anul 1928 baptismlul a fost recunoscut prin lege și astfel baptiștii dela noi duc cea mai înverșunată luptă împotriva Românișmului.*

Oamenii noștri politici încep a-și da seama de primejdia sectară, dar se mărginesc a ne sfătui pe noi oamenii bisericești, ca să căutăm a lumina pe credincioși pe calea convingerei. Sfatul este frumos, dar din sfaturi nu se poate trăi. Ne trebuie un sprijin real. Noi nu avem nevoie de poliție și jandarmerie ca să apărăm biserica, dar nu înțelegem ca sectarii fără patru clase primare să fie profesori de religie în școli ale statului, alătura de profesorul de religie ortodox sau catolic. Nu înțelegem că se admit adunările sectarilor, cari refuză jurământul militar și nu prind arma nici chiar în cazarmă, iar nu numai în timp de război. Noi nu înțelegem că baptiștii botează pe cei netrecuți legal și înmormântează cu forța în cimitire ne-baptiste. În adunările lor își bat joc de apa sfințită și în genere de actele și obiceiurile noastre religioase. Chiar în senatul țării s'au adus dovezi în privința aceasta, arătându-se de pildă că la Boboteaza anului 1927 predicatorul baptist Gheorghe Roman din Talpoș (Arad) ne-ar fi insultat Biserica și apa sfințită, că la ziua eroilor din anul 1927 baptiștii din Aciumă toată ziua s'au ocupat cu înmormântarea unui copil, uitând că e ziua Eroilor. Cu ocazia desbaterii legii Cultelor în senat s'a dovedit, că în comuna Talpoș (Arad) baptiștii au trecut ilegal între baptiști aproape 300 ortodocși. Lucrul s'a dovedit prin ancheta din anul 1927 a dlui inspector general Nicolae Vlădescu din Ministerul Cultelor.¹⁾ (Cititorul să ia seama că după

¹⁾ Dr. Gh. Ciuhandu: *Știința și Solidaritatea Națională*, București. 1928 p. 44—46.

legile în vigoare, numai după anumită vârstă poate trece cineva la altă confesiune).

Când cu nenorocirea dela Costești, o foaie baptistă ungurească își bătea joc de credința noastră, că ce umblăm cu cununi și luminări și slujbe pentru morți (revista Szere-tet din Oradea).

De altcum răspândirea baptismului azi între Români se face nu numai prin români, ci și prin unguri. Așa de pildă în 16 Iunie 1930 un-gurii Huszák și Lajos Vilmoș au predicat Ro-mânilor din G-oșerheiu (de lângă Cluj) — pre-cum cilim în ziarul „Szere-tet” din 1 Iulie 1930.

În comuna Braica, de lângă Criș, predi-catorul ungar Carol Molnár din Timișoara a făcut propagandă între Români. (Szere-tet din 1 Aug. 1930). Proporțiile propagandei acesteia se văd chiar și numai din faptul că în comuna Galomfalăul-mic (lângă Odorheiu, în săcuime) după propaganda baptistă a avut loc un ban-chet cu 223 persoane baptiste. Cu durere mare vezi nume românești între cei cari dăruiesc pentru case baptiste maghiare și unguri dăru-înd pentru case baptiste române.

Avea deci toată dreptatea părintele Gala Galaction (Grigore Pișculescu, profesor la fa-cultatea teologică din Chișinău) ca în ziarul „Curentul” dela 22 Iunie 1930 să scrie:

„E foarte drept însă, că membrii clerului ortodox, cu toți chiriarii în frunte, nu pot face altfel decât să privească dificila chestiune a scindării noastre bisericești, sub toate laturile ei de primejdie și de îngrijorare”.

În adevăr de zece ani de zile subsemnatul neîncetat alarmez opinia publică românească și îndemn pe cei buni de suflet să apere Bi-serica și Țara Românească de primejdia îngri-jorătoare a sectelor. Am căutat să mă achit de datoria mea de a-Mi feri turma de rătăcirile sectare. Sf. Apostol Pavel îmi zice: „Luați a-minte de voi și de toată turma, întru care Du-hul sfânt v'a pus pe voi Episcopi” (Fapte 20 v. 28). Dreptaceea am scris broșuri peste bro-suri, am combătut cu scrisul și cu graiul pri-mejdioasele secte dela noi.

Dacă sunt în continuarea acestei lucrări de apărare a Bisericii, o fac cu nădejdea, că cu timpul se vor ridica tot mai mulți apărători. Lumea dela noi este dispusă a crede că bise-rica își face datoria numai dacă ne vede la lucru. Cu bucurie văd că frații mei întru slujbă au înțeles primejdia sectară și o combat pe di-ferite căi, prin pastorale și broșuri. În anul 1927 P. Sf. Episcop Iacov al Hușilor a scris o instructivă pastorală (de 45 pagini) împotriva adventiștilor și „Evangheliștilor” din Moldova.

În anul 1928 P. S. Episcop Vartolomeu al Râmnicului a scris broșura: „*În frunte cu baptismul, ereziile creștine nu sunt decât rătăcirii și primejdii pentru sufletul omenesc.*”

În anul 1929 P. C. Sa. preotul Al. N. Constantinescu a scris un bun „*Manual de sectologie*” pe 198 pagini, iar în anul 1929 P. Sf. Sa arhiereul Grigorie Leu-Botoșăneanu a scris volumul: „*Confesiuni și Secte*” pe 232 pagini.

Astfel pe lângă cele peste 20 lucrări scri-se de noi, episcopul Aradului, împotriva secte-lor, avem în timpul mai nou și alte lucrări, cari pe lângă ale noastre, vor face mare ser-viciu Bisericii.

(Va urma).

„Ție Doamne”, Dieceza Arad.

Se vede că cursul „*ghimnaziumului*” lu-teran din Pojon l-a făcut cu o întrerupere de doi ani. În 1793 făcea parte din numărul celor cari ascultau geografia. În 1794 Septembrie era student într'a șaptea școală. Așa în August 1797 scrie el tot din locul studiilor din Pojon, că: „am *apsolvăuit* tot cursul științelor, ce se trădăluiesc aici.”

Încă în 1791 s'a adresat mitropolitului din Carlovăț Ștefan Stratimirovici de Kulpin, ca să-l ajute cu ceva știpeudiu și să-l primească la teologie.

Mitropolitul a cerut informațiuni dela epis-copul Gherasim Adamovici din Sibiu; mai ales că intervenise la mitropolit în favorul suplican-telui și contele Samuil Teleky, cancelarul Tran-silvaniei, dela aula imperială din Viena și mi-tropolitul să temea nu cumva tinerul să fie de confesiunea unită: „ca să nu flu înșelat, cum de multe ori m'au mai înșelat.”

Episcopul Adamovici verifică ortodoxia tine-rului și spune, că-l cunoaște „de visu” din Oc-tombrie 1789, când cu ocaziunea vizitei sale din Brașov tinerul i-s'a prezentat. E de 24 ani și e din Făgăraș. Se gătea să plece la Pojon pentru învățătură.

Chiar în anul acesta, cătră sfârșitul căruia ne-am apropiat, s'a dat de două epistole ale lui Nestor Ioanovici, scrise pe vremea „*zăbo-virii*” sale, la studiile din Pojon. Ambele sunt îndreptate lui „Hagi Gavril Hristu” din Brașov. „Jupânul” Gavrilă pare să fie ceva nemotenie cu mai înainte amintitul Hagi Mihai Vilara, la care adevă o vreme Nestor Ioanovici profesase comerțul; apoi era fără copii, bogat, desigur

și darnic și va fi ajutat adeseori pe studentul harnic din Pojon.

In aceste două scrisori el spune, că la Pojon a învățat limbile: nemțească, latină și franțuzească și că: „poate că mă voi duce la Carlovăț ca să învăț Teologia noastră cea pravoslavnică!”

Că a făcut teologia în Carlovăț e cert. Intre altele, mitropolitul Stratimirovici, tocmai pe motivul că studiasse acolo, stăruia din răspuțeri să pună în 1810 pe Nestor Ioanovici de episcop la Sibiu.

Când a studiat-o, cu ce rezultat etc. nu putem stabili. Nu se poate afla nici timpul călugăriei lui Nestor Ioanovici. În August 1797 era încă în Pojon ca absolvent al școlii de acolo. Vlădica Sibiului Gh. Adamovici a repausat în April 1796. Cum nu, destul și bine că făgăreșenii lui Nestor Ioanovici prin Ianuarie 1797 zoresc complectarea scaunului vacant al Sibiului și cu toate că nu o spun pe față, dar ei au în petto pe compatriotul lor din Pojon, care e în ajunul terminării școlii pregătitoare de teologie.

Preste cinci ani, în 1802, din nou se cere împlinirea scaunului vacant deja de șase ani. Acum cer înzistent și pe față denumirea lui N. Ioanovici, adevărat că nu patrioții din Făgăraș, ci adicții și oamenii lui din scurt din Brașov și jur, în frunte cu protopresbiterul Brașovului Gheorghe Haineș; pe care actele contimporane îl țin de „Ein unruhiger Mensch”, va se zică om de pricină.

Plinirea vremii, însă cu toate acestea nu intrase pentru încetarea intervalului de jale dublă a turmei cuvântătoare, părăsită și vândută acum un secol și mai bine de nesocotitul arhipăstor Atanasie. Mai trebui suportat un nou purgator de opt ani, până ce totuș să se plece cei tari și mari de a da voe ardelenilor să-și aleagă nou arhipăstor!

Electorii întruniți în toamna 1810 la Turda, dau 16 voturi lui Nestor Ioanovici, acum stareț în demnitate de arhimandrit la mănăstirea Besenovo, (Frușcagora jud. Sirmiu, azi în Sârbia) adevărat că îl candidau în locul al III-lea.

În vreme ce ceilalți doi candidați să făceau luntre peste la toți, dela cari credeau că pot primi ceva sprijin spre a fi confirmați de împăratul Francisc al Austriei, Nestor Ioanovici, poate tocmai conștient de absoluta sa superioritate, contrar timpului de atunci, nu mișcă nimic; aștepta cu liniștea și indiferența unui stoic de rasă: fie ce o fi, tot atâtă mi!

Nu așa însă la rândul său obștea mare, care de un veac și mai bine ducea jindul unui

„subiectum vrednic nouă de episcop de neamul și nașionul nostru român *n-am fi fost în stare de a putea noao acum deocamdată cere*”, caută acum în tot modul ca să i-se dăe darul arhieriei, nu altuia, fără numai alesului inimii sale, doritului poporului: „Nestor Ioanoviciu și nu pre altul, ca român de nașionul nostru arhieriu a ni-l cere, după cum și alte nașione asemenea dreptate au, iară mai vârtos, că noi din patrioții noștrii români neuniți pre alții de darul arhieriei așa vrednic nu aflăm, ca pe acest mai ales pomenit Ioanovici”.

Preoțimea districtului Brașov, cu protopopul Gh. Haineș în frunte: „nu ne simțim vrednici și în stare atâtă, ca să putem din destul plecata noastră mulțumire Excelenței tale a o așterne... ca un fecior învățat, dară sărac”) de avere... căci te ai milostivit de ne ai crescut noao subiect spre sufleteasca noastră mângăere”.

„Pe acest subiectum și noi îl știm și cunoaștem, căci toată viața ce a pietrecut el, nu în cruda pruncie, ci în vrâsta tinerețelor aflându-se în patrie o am aflat cu de adinsul fără prihană întocmită lui Dumnezeu și oamenilor bine plăcută, din aceste dar cuvioase pricini, milostivește vei binevoi Excelența Ta a cunoaște, ce dreptate firească și patrioticească avem noi de a năzui la arhipăstoreasca milă a Excelenței Tale și întru adâncă plecăciune a ne ruga... etc. etc.

Neodihnitul protopop Haineș și cu ai săi mulți, să le zicem nu proști, dar insignificanți petiționează repetat la Carlovăț în Octomvrie 1810; apoi molestează eară și eară curtea din Viena și pe împăratul ei maleabil.

Făgăreșenii, nu altcum peste o lună și Brașovenii, în una cu universitatea prelaților, baronilor, magnaților și nobililor din aritul Sirmiuului, solicează instituirea lui Nestor Ioanovici: bărbat distins, limbist, moral și talentat.

Incearcă tot posibilul întru denumirea lui Nestor Ioanovici și mitropolitul Stratimirovici, ca unul căruia i se plinea ori ce cerere la curte. Dar în van! De data asta izbutesc cu omul lor Vasile Moga, arhieriei uniți Bob dela Blaj și Vulcan dela Oradea, sprijiniți întru toate de guvernul din Cluj și de contele Bánffy, coleg de școală în Cluj cu Moga.

²⁾ Ceva pulnică avere pare că avea totuș. Ca student în Pojon (azi Bratislava, Cehoslovacia) ruga pe binefăcătorul său, pe cunoscutul macedo-român Gavriil Hristu, să poarte proces cu chir Mihail Popovici, ca să-i: „sloboază locul cășii, ce mi a închinat cu puterea, fără de nici o dreptate...”

Ciuhanda I. c. 10. Altcum toată biografia lui N. Ioanovici e culeasă din broșure: d-lui Ciuhanda, din articolul d-lui Lupșa și din broșura mea.

Pelerinajul la Sf. Mănăstire H. Bodrog în 15 Aug. 1930.

Praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu a fost o îndoită sărbătoare pentru credincioșii noștri, cari au grăbit la Sf. Mănăstire să se curețe de păcate și să se înlărească în dragoslea lui Dumnezeu și a deaproapelui.

Prea Sfințitul și neobositul nostru Episcop Dr Grigorie Gh. Comșa a ținut să fie și El de față la această prăznuire a sufletului Creștin ortodox și să contribuie în măsură cât de mare la luminarea și mângâierea poporului credincios, care a venit din apropiere și din mari depărtări ca să se adape din izvorul neșăcat al credinței ortodoxe, care este sf. Mănăstire.

Prea Sf. Sa — pătruns de adâncă iubire față de poporul său — și-a întrerupt cura dela Sinaia și a grăbit, ca împreună cu poporul său să înalțe rugăciuni pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre; pentru Prea Înălțatul și prea iubitul nostru Rege Carol al II-lea; pentru bună liniștea văzduhurilor, pentru îmbelsugarea roadelor pământului și pentru vremei cu pace.

La ora 8 și jumătate a sosit dela reședință la Sf. Mănăstire, însoțit de consilierul referent eparhial Mihaiu Păcățian și de Dl. Manea din București, oaspele Prea Sf. Sale

Înainte Sf. Mănăstiri i-a așteptat o mare mulțime de popor, în frunte cu I. Pr. C. Sa Părintele Policarp Morușca, arhimandrit și starețul sf. Mănăstiri, asistat de 8 preoți și doi diaconi, cu coruri, școlari și fanfară.

Prea Sf. Sa binecuvintează poporul și procesiunea se îndreaptă spre sf. Mănăstire între sunetele clopotelor și cântările corurilor și a fanfarei.

A fost o procesiune impozantă și adânc impresionantă. O atmosferă religioasă a învăluit sufletele tuturor celor prezenți. Corul copiilor și fanfara a stors lacrimi de bucurie.

M'am convins și de astă dată că poporul nostru poartă în sufletul său o comoară de neprețuit a credinței ortodoxe. Trebuie să ști a o scoate la lumină și a fructifica pentru binele bisericii, fericirea poporului și prosperarea Patriei.

Au fost de față circa 9 mii de credincioși, 28 preoți, 3 coruri, dintre cari cel din Chesinț codus de Dl. Miclea și o fanfară.

Au fost de față și preoți din alte Eparhii și anume Directorul seminarului din Sibiu, Prea C. Sa Gheorghe Maior și Prea C. Sa Oprean, misionarul Eparhiei Clujului. Între cei prezenți am remarcat și un număr frumos de intelectuali mireni, între cari pe subprefectul Dr Augustin Lazar, senatorii Dr Boșioc și Dr Velici din Arad și pe alții și o cunună frumoasă de doamne și domnișoare.

Serviciul sf. liturghii la oficiat Prea Sf. Sa Părintele Episcop Dr Grigorie Gh. Comșa, asistat de 15 preoți și doi diaconi.

În cursul serviciului divin a fost hirotonit presbiter-duhovnic diaconul Octavian Draja, pentru parohia Mișca.

Pare că și cerul a voit să ia parte la bucuria și sărbătoarea noastră sufletească, căci imediat după începerea serviciului divin, norii de ploaie s'au împrăștiat, ivindu-se soarele cu razele sale luminoase. Fețele oamenilor râdeau de bucurie văzând soarele, care pare că anume a grăbit să ridice fastul zilei de astăzi.

Bănățenii s'au distins și de astădată prin frumoasele cântări bisericești, iar corurile emulau unele cu altele: toate întru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

La Priceasnă Prea Sf. Sa a ținut o foarte frumoasă predică despre Prea Curata Fecioara Maria și despre datorile mamelor creștine, aducând exemple zguduitoare din viața de toate zilele. Femeile plâneau. Predica a ținut cam 45 minute și toluș mi-s'a părul scurtă; atât de puternic a știut să lege atențiunea, sufletul și întreagă ființă a poporului, care asculta înțeleptele povește într'o adâncă făcere.

Praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu a fost o adevărată sărbătoare de primenire sufletească.

Cu toții ne-am depărtat dela sf. Mănăstire adânc impresionafi și ridicafi sufletește.

Aducem viile noastre mulțumiri Prea Sf. Sale Părintelui Episcop pentru bucuria și mângâierea sufletească, ce ne-a cauzat prin serviciul festiv și prin înțeleptele povește, ce ne-a dat prin magistrală sa predică.

Mulțumim și Părintelui arhimandrit Policarp Morușca, starețul sf. Mănăstiri, pentru râvna cu care a căutat să satisfacă trebuințele sufletești ale poporului și mulțumim și Cucernicilor Preoți, cari au colaborat cu I. Prea Cuvioșia Sa, mărturisind și cuminecând poporul și cefindu-i rugăciunile cerule.

Catolicismul maghiar în slujba iredentismului.

Astăzi, când în Ungaria se desfășoară cu o solemnitate și grandoare deosebită aniversarea împlinirii a 900 ani dela moartea Sf. Emeric, este de folos a face o ochire asupra scopului și îndemnului, ce servesc acestei impozantă manifestare catolică, pentru care s'a făcut o puternică propagandă prin ziare și prin radio. Dăm deci în rezumat, în cele ce urmează, unele lucruri interesante, pe cari le găsim în ziarul „Vestul” din Timișoara, Nr. 94 din 16 August c.

Dupăce Ungurii, de 12 ani încoace, folosesc prikejul de a organiza în fiecare an serbări, prin cari cu evocări istorice din toate vremele, caută să țină trează conștiința de unitate sufletească a ungurimii, cu eschiderea hotarelor naturale, acum sub aspectul unor serbări reli-

A d a u s l a

Biserica și Școala

Adânc îndurerații: Constanța Lazar născ. Mihulin soție, Delia și Liviu, fiu și fiică, Inginer Alexandru Rău ginere, Augustin Mihulin socru, Delia Rău nepoată precum și familiile Lazar, Mihulin, Ardelean, cu nemângăiată durere anunță pierderea scumpului lor soț, tată, socru, bunic, ginere, unchi și cumnat,

Preot CORNEL LAZAR

directorul Tipografiei și Librăriei Diecezane din Arad

încetat din viață după lungi și grele suferințe în ziua de 21 August 1930, în etate de 51 ani.

Osemintele scumpului nostru defunct se vor transporta dela locuința din Str. Eminescu 18 spre vecinica odihnă în comuna sa natală Socodor, în ziua de Sâmbătă 23 Aug., la ora 8 dim. iar înhumarea va avea loc din sf. biserică de acolo la oarele 11 a. m.

FIE-I ȚĂRANA UȘOARĂ!

Tipografia și Librăria Diecezană din Arad, cu durere aduce la cunostință trecerea din viață al valorosului ei director

Preot CORNEL LAZAR

întâmplată, după un morb greu și îndelungat la 21 Aug. 1930.

Fie-i țărâna ușoară.

Arad, 21 August 1930.

gioase, adună iarăș pe Ungurii din toată lumea, înțelegem prin reprezentanții lor, pentru a le face iarăș educație în acest sens. Budapesta de astădată va lucra ca proporțiile festivităților să ia o amploare nemaivăzută până acum.

Autorul articolului pomenit ne spune, că sf. Emeric a fost fiul unic al regelui apostolic sf. Ștefan. El a primit educația dela fostul episcop de Cenad sf. Gellert. Mama lui a fost principesa bavareză Gizella, soră cu sf. Henric, împărat German. El așa dară ar fi trăit tot între sfinți. A făcut și rost de castitate, ceea ce nu l-a împiedecat să se căsătorească. A murit la vârsta de 24 ani din un accident de vânătoare.

Serbările prezintă, ca program religios, 12 puncte mai însemnate, în desfășurarea lor. 1. Congresul internațional al tinerimei catolice; 2. Congresul mondial al esperanțiștilor catolici; 3. Unio Cleri pro Missionibus, cu participarea Ungurilor din străinătate. (Din America a sosit un grup de 25 preoți Unguri); 4. Inaugurarea statuei lui Emeric; 5. Congresul Uniunii Credo; 6. Conferința internațională a uniunilor Crucii; 7. Federația Emericana, ziua internațională a femeilor catolice; 8. Jubileul de 10 ani a „Gărzilor sf. inimi”; 9. Congresul euharistic; 10. Conferințele internaționale ale juriștilor, ziaristilor, politicienilor și publiciștilor catolici, împreună cu congresul mondial al medicilor catolici; 11. Liga contra duelului; 12. Săptămâna literară și socială catolică.

Dar ceea ce ne preocupă mai ales este faptul, că în legătură cu programul descris, pe lerinajul la statuele Memnon și defilarea ce se va face acolo, formează principalul îndemn de organizare a serbărilor, iar scopul este: propaganda iredentistă maghiară prin cei mai de seamă bărbați, cari vor lua parte la ele. Acolo se vor roști înflăcărâte discursuri politice și cuvântări iredentiste. De aceea credem că întrucât acest punct este luat în program, este tocmai principalul, iar celelalte sunt aranjate pentru a simula o judecată asupra scopului serbărilor.

Autorul articolului citat, asupra statuelor Memnon face următoarele precizări: „sunt patru statui, așezate în Piața libertății, simbolizând doliul pentru „amputarea” Ungariei. Provinciile alipite României sunt simbolizate prin statua fiului de Crai Csaba. Cine a fost acesta, legenda huno-maghiară spune că a fost fiul lui Attila și că el a fost cel care a salvat resturile de oștire ale marelui căpitan, retrăgându-se prin Asia-mică în Stepele mongolice. Csaba cu oștile lui s'a înălțat după moarte la cer și de atunci el colindă mereu dealungul marelui șosele celestine, care este constelația „Calea

laptelui” și pe care Ungurii o numesc „Hadak utja” adică „Drumul oștilor”.

Iată cum știu Ungurii să facă propagandă iredentistă. Iată cum biserica romano-catolică se pune în serviciul acestei propagande iredentiste. Ne uimește și propaganda ziarelor maghiare, cari se trudesesc să organizeze un ade-vărat „exod” pentru aceste serbări. Și așteptăm ca opinia publică românească să judece cu competență manoperile catolicismului, îndreptate cu atâta diplomație în contra noastră.

Pentru ce nu-și fac Sectarii cruce?

(Continuare).

Este permis a ne face cruce, adică a ne pune pe frunte semnul lui Hristos? În Apoc. 7. 2 se zice că a văzut ap. Ioan un înger, în mână cu „pecetea viului Dzeu.” Acesta a strigat celor 4 îngeri, cari au fost trimiși să vatem pământul: „Nu vădămași pământul, nici marea, nici copacii, pândce nu vom pecetlui pe frunte pe robii Dzeului nostru” (v. 3) După pe celluire s'au adunat toți în jurul tronului și au zis: „Mântuirea este dela Dzeul nostru, care șede pe trom și dela Mielul” (v. 10.) dela aceștia „Dzeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.” (v. 17)

În cap. 8 vedem 4 îngeri, cari trimbițând, aduc pe pământ diferite pedepse (v. 7—13), iar unul duce rugăciunile sfinților înaintea lui Dzeu, împreună cu fumul tămăcii din cădelnița de aur (v. 3—4). În cap. 9 vine îngerul al 5-lea, la glasul trâmbiței căreia lăcustelor li s'a poruncit „să nu vatem iarba pământului și nici o verdeață și nici un copac, fără numai pe aomenii, cari nu au pecetea lui Dzeu pe frunțile lor” (v. 4) „și în zilele acelea căta-vor oamenii moartea și nu o vor afla și vor pofti să moară, moartea însă va fugi de ei” (v. 6.)

Din aceste 3 capitole (7—8) se vede dar că nu numai este permisă, dar este chiar poruncită însemnarea cu „pecetea viului Dzeu,” adică cu sf. cruce.

În cap. 10—12 se arată urmările venirii celorlalți 2 îngeri, când (cap. 12. 5.) femeia născu un fiu ca să păstorească neamurile, și acesta a fost răpit la Dzeu, pentru ce femeia ce născuse pruncul a fost prigoniță (v. 13.) de Balaurul aruncat pe pământ. Ba au fost prigoniți și toți celalalți din seminția ei „cari primesc poruncile lui Dzeu și în mărturia lui Isus” (v. 17).

Cât de evident se arată aci că a cștia sunt sectarii, cari au lăpădat, pe lângă semnul creștinătății, încă și cultul Maicii D-lui. Ei prigonesc și hulăsc pe toți aceia cari cred în fecioria Maicii D-lui și îndăsnesc: i aduce și ei rugăciuni. Ce e mai mult, prin negarea aceasta, neagă chiar și d-zeirea lui Isus, deci pornesc războiul în contra Lui „dar Mielul îi va birui, pentru că este Domnul Domnilor și împăratul împăraților și vor birui și cei împreună cu El chemați și aleși și credincioși” (Apoc. 17. 14).

După ce descrie ap. descărcarea întregii mâini alui D-zeu pentru sărădelegile poporului, zice că i a spus îngerul, că cei aleși se vor mântui „vor fi chemați la nunta Molului:” (19 9). Ap. Ioan cade în genunchi înaintea lui auzind aceste, dar îngerul îi zice: „Vezi să nu faci aceasta”. „Sunt împreună slugilor cu tine și cu frații tăi, cari au mărturia lui Isus.” „Lui D-zeu te închină.” (19. 10 și 22 9): „Astfel a fost

repusă fiara și prorocul mincinos și aruncat în iezurul de foc și pucioasă." (19. 20.).

Iezurul de foc și pucioasă va fi pedeapsa acelor, cari fac prigonitorile cele ce le descrie ap. Toma în cap. 10—12, pentru că este prea mare hula, prea greu păcatul și prea mare rădăcirea.

Acum mai rămâne să căutăm, că pečetuirea cu „pecetea viului D-zeu” se mai face și azi și dacă da, cine o face este îndreptățit la aceasta? Da, se face, pentru că este poruncită nu numai în Apoc. lui Ioan ci e poruncită și de D-zeu în legea veche la Ezechil 9. 4 și 6: „Și a zis Iehova către bărbatul îmbrăcat în in: Trece prin cetate, prin Ierusalim și fă semn pe frunțile cari gem și suspină pentru toate urăciunile ce se fac în mijlocul lui.” Iar către ceilalți a zis: „Treceți în urma acestuia prin cetate și loviți, să nu cruțe ochiul vostru și nici să nu vă îndurați: Ucideți până ce veți nimici pe bătrâni, tineri, fecioare, prunci și femei, dară nu vă apropiați de tot omul pe care este semnul.” Din ce se vede limpede, că semnul, după care să se cunoască tot omul evlavios și de care nu-i permis să se atingă cel viclean, este crucea. Fiind poruncită, noi o facem.

Când venim pe lume, mamele noastre trimit copil la sf. biserică, și nu se simt liniștite până ce nu știu că din partea preotului li-s'a împărțit sf. taină, a Botezului. Preotul, când împărtășește aceasta sf. taină mai întâiu suflă de 3 ori, în chipul crucii, asupra copilului, iar ungându-l cu unt de lemn, după cum este prescripș, o face în chipul crucii, toarnă apă sfințită asupra copilului de 3 ori, în chipul crucii și tot în acest chip îi unge apoi cu mir sfințit la frunte etc. rostind cuvintele: „Pecetea darului Duhului Sfânt.” Iată dar semnul făcut asupra fiecărui creștin de bărbatul ales de D-zeu, care este preotul, pentru că trebuie să se știe, că preot nu poate fi ori cine, ci numai acelaia căruia îi este dat, pentru că scris este: „Nimenca nu își ia sieși această cinste, ci cel chemat de D-zeu, ca și Aron”. (Evr. 4. 5) „Te îndemn să ții aprins darul lui D-zeu, cel ce este în tine prin punerea mânilor mele”. (II Tim. 1. 6.) „Nu fii nepăsător față de dorul ce este întru tine, care ți-s'a dat prin prorocie, cu punerea mânilor preoției” (I Tim. 4. 14).

Au dreptul și datorința preoții să facă semnul acesta, pentru că cel ce scrie Apoc. a fost Apostolul Ioan „slujitor împreună cu ingeri” (Apoc 19. 10 și 22. 9). Această afirmațiune o întărește și Evrei 1. 14: „Ingerii nu sunt oare toți duhuri slujitoare, trimiși ca să slujască pentru cei ce vor fi moștenitori ai mântuirii” Iar că preoții sunt urmași ai apostolilor, și au dreptul acesta, nu mai e de lipsă să demonstrăm aci, că au făcut-o alții de atâtea ori, despre ce s'au convins chiar și sectarii. *Eu știu dela cine am primit darul preoției. Cine mi l-a dat iar știe dela cine a primit puterea și tot așa mergând îndărăt vom ajunge chiar la Dl Hristos, care a făcut ca aceasta să se continue până la sfârșitul veacurilor. Dar tu sectarule, care ieri erai ort. azi ești prieten, mâne ești frate, poimâne ești predicator, apoi botezător, împărțitor de cină, misionar, după aceste ești milenist, penticostalist, adventist scl, cine ți-a dat știe darul? Dacă ți-l-a dat cineva, apoi trebuie să l schimbi după cum îți convine? Dacă în biserică noastră n'ai putut să-ți faci de cap, ai părăsit-o, crezând că într'alt loc poți face ce voiești? Da, poți face, că vezi acolo poți ajunge la treapta cea mai înaltă, ceea ce la noi nu puteai și acolo dacă nu-ți poți face v ia, începi altă credință. Nu crezi că e păcat aceasta? Crezi că așa te poți mântui? Darul nu l-ai luat tu singur? Câte minuni n'ai trimbitat că ai făcut, dar noi n'am văzut nici una, pentru că darul vostru este cași alui Simon vrăjitorul, descris atât de bine la Fapt. 8. 18—23.*

Simon, dacă și-a văzut greșala, cel puțin s'a întors și s'a rugat să fie iertat, dar voi nici nu vreți să auziți de aceasta

ci mergeți din rătăcire 'n rătăcire. Domnul să vă fie de ajutor ca să puteți cunoaște adevărul și să faceți adevărată pocăință, întorcându-vă iar la mama cea bună, de care v'ați bătut joc și pe care încă o huliți și azi, mai mult decât pe ori care mamă streină, căci la cele streine alergați, iar la cea care v'a ocrotit, vi scârbă și când îi auziți rostindu-i-se numele! *Cereți să vi se pând de nou semnul, pe carele l-ați șters! Sunteți oameni? Sunteți Români? Dacă da, ascultați glasul de chemare, încetați cu hula, opriți-vă de a mai face dezbinări, treziți-vă până când mai este vreme, că de nu veți pieri cu toții în Gheena focului!*

Mai zic sectarii, că și ei cred și mărturisesc: așa sum credem și mărturisim noi, când ne însemnăm cu sf. cruce, dar ei nu se însemnează, nici nu rostesc cuvintele acele, ci numai în inimă le poartă, adică numai le gândesc, fiindcă dacă le-ar rosti ar păcătui. Bine! „Ce folos, fraților, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința poate să-l mântuiască? Dacă un frate sau o soră sunt goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați, dar fără să le dați cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul? Așa și cu credința, dacă nu are fapte este moartă în ea însăși. Ci va zice cineva: Tu ai credință, iar eu am fapte, arată-mi credința ta fără fapte și eu îți voi arăta din faptele mele credința mea”. (Iacob 2. 14—18). Cu alte cuvinte: Mă gândesc să merg la sămănat, dar nu merg, oare voui aveți eu ce să adun la vremea sa? Chiar așa este și cu credința sectarului. Zice că crede în inimă sa, dar cu fapta nu mărturisește. Noi credem și cu fapta mărturisim — însemnându-ne cu sf. cruce — pe cel ce s'a răstignit pe ea, ne însemnăm cu „semnul Fiului omenesc” (Mat. 24. 30.), deci arătăm prin faptele noastre, credința noastră. Ce folos că zici că crezi! Arată prin fapte credința ta! Ori aceasta este credință, când toată lumea prăznuiește ziua de 10 Maiu, ori ziua Eroilor, voi nu lăsați nici pe copiii voștri să participe la serbări și nici nu vă luați pălăria de pe cap, când treceți pe lângă noi, când mergem cu procesiune. Aceasta este iubire de neam? Este iubire de Dzeu, care ne-a dat această sărbătoare nouă Românilor? Da, este dovada sentimentelor ce le nutriți și a fățărniciei, care vă caracterizează!

În ziua de 10 Maiu când noi serbam, două femei sectare”) trec pe stradă. Una zice: Imi place costumul cu care sunt îmbrăcați școlarii. Cealaltă îi răspunde: Și mie imi place, dar nu pot suferii prostiile ce le fac și le zic. Adică ce prostii făceau? Declamau poezii de conținut patriotic, dansau românește, predau pîesa „România Mare” etc. Noi cei ce-l vedeam pe „acești mai mici” lacrimam de bucuria libertății, iar sectarii își băteau joc de ce aveam noi mai scump! Apoi da, aceasta e credința din inima sectarilor și aceasta este mărturisirea ei cu fapta. Tot ce avem noi e lumesc, păcat, iar tot ce au ei e virtute. Tot ce avem noi mai scump ei urăsc și hulesc, iar ce e strein și de sufletul și de neamul nostru, ei iubesc. Aceasta este credință izvorâtă din inimă sectară.

După toate aceste se va întreba cineva: Bine, dar pentru ce nu-și fac sectarii cruce? Pentru că nu sunt chemați să interpreteze sf. Scriptură și pentru aceasta o interpretează greșit. „Dar mai înainte, de toate trebuie să știți, că nici o prorocie a Scripturii nu se tâlcuiește după cum îl taie capul pe fiecare” zice II Petru 1. 20, dar ei cu toate aceste tâlcuiesc și așa tâlcuiesc greșit porunca a II-a d-zeiască: II Moisi 20. 4—5; V Moisi 11. 32, 12. 2—6. cât și cele din Apoc. 13. 16 și 14. 9—10. din cari locuri, interpretate intenționat greșit, zic că a ne însemna cu sf. cruce, ne închinăm la idoli, ori că ne însemnăm cu chipul fiarei.

Din această rătăcire nu-i poți scoate nici dacă le arăți

*) Le-aș zice baptiste, dar acum nici eu nu mai știu ce sunt!

că la Ezechiel 9. 4—6 este poruncă semnului crucii, nici dacă le arată Apoc. 7. 2—3 că ea este „pecetea viului D-zeu prin care vine mântuirea“ (cap. 7. 10 și 17) Nu cred nici dacă le arată cap. 9. 4, ori 19. 10 și 22. 9 că preotul la botez, făcând pecetea, o face în locul ingerului lui D-zeu, cu carele împreună slujitor este.

Nici atât nu cred în cele ce ne spune istoria despre Constantin cel Mare, când i-s'a arătat semnului crucii pe ceriu cu inscripția: „În acest semn vei învinge“ și nici când i-se arată Di în via și-i zice să-și facă steag în semnului crucii și va învinge pe dușmanii ei.

Noi ce trebuie să facem? Să nu ascultăm de bârfele sectare, ci să ne însemnăm cu sf. cruce așa după cum ne-a învățat mama noastră. Să facem semnului „viului D-zeu“ cu credință, fără de sfială, că „fiara și cu ea prorocul mincinos, care amăgește pe oameni, vor fi aruncați în iezerul de foc și pucioasă și se vor chinui acolo zi și noapte în vecii vecilor“ (cap. 19. 10), pentru că: „Tot cel ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, mărturisi-voiu și eu pentru el înaintea Tatălui meu celui din ceriu, iar cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor și eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui meu celui din ceriuri.“ (Mat. 10. 32—33). Acesta este adevărul curat, care a fost propagat totdeauna de Biserica noastră, dar a fost și huiț totdeauna de „Sinagoga Satanei“ (Apoc. 2. 9). Acest adevăr să-l urmăm „cu credință până la moarte și vom lua cununa vieții“. (Apoc. 2. 10).

Sotnaș.

I. Chebelev
preot.

INFORMAȚIUNI

Pelerinajele la Sf. M-re. H-Bodrog. Numărul pelerinilor din acest an — la Adormirea Maicii Domnului, ca și la Schimbarea la față — a întrecut ori ce așteptări. Dar mă văd nevoit să rog pe frații preoți, din parohiile cărora au fost grupuri cât de mici, să reconstruiască ulterior consemnarea exactă a tuturor pelerinilor și să mi-o trimită de urgență și numai cu datele resumative: câți bărbați, câte femei, câți feciori, câte fete, câți copii dela 12 ani în jos, câți intelectuali, câți streini (neortodocși), câte căruțe și sub conducerea cui au venit?

Altfel vor rămânea neamintii în statistica, ce vom publica în acest an.

Asemenea rog pe toți preoții, cari au luat parte la misiuni, să-mi precizeze la cari servicii religioase au participat și ce alte slujbe, ori cetiri, au îndeplinit, ca să verific însemnările și să fie evidențiat fiecare cu partea lui de contribuție. Conducătorii corurilor se vor aminti cu numele și adresa lor.

De dragul exactității sunt inomis necesare toate aceste date, și mi-se pot comunica și pe o simplă carte poștală.

Arhim. P. Morușca

Un oraș în fundul mării. În apropierea peninsulei Crimeea din sudul Rusiei s'au descoperit în fundul mării rămășițele unui vechiu oraș grec cu numele Kresonez. După datele unui geograf învățat vechiu, acest oraș ar fi fost unul dintre cele mai înfiorătoare orașe grecești în ceace privește arta și cultura. Orașul nu e la o adâncime mare în fundul mării și se crede că în curând va fi scos la suprafață, cu toate comorile și bogățiile cari au fost înghițite de apă.

Concurs. Organul oficial al eparhiei Clujului, *Renășterea*, din 10 August a. c., publică următorul concurs pentru predică: „Protopopiatul Cluj publică prin aceasta concurs pentru o predică cu caracter religios și științific, asupra combaterii alcoolismului. Termin 1 Noemvrie 1930. Premiul 2000 Lei. Manuscrisele se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Cluj“.

Universitatea din București a întocmit de curând o statistică a tinerimii universitare, care a urmat cursurile în 1928—29 la aceasta școală. La facultatea de teologie, în patru ani, au fost înscriși 1116, între cari 5 studenți și 3 studenți bulgari. — La facultatea de drept: 7403 studenți, 1060 studenți; după confesiune peste 6000 ortodocși, 1300 jidovi, 66 catolici, 36(?) greco-catolici. — La litere și filozofie: 2792 studenți, 3860 studenți. — La științe 975 studenți. La medicină 3094. — La farmacie: 769 studenți și studenți — La medicină veterinară: 333. — La universitatea din capitală am avut peste 22 mil studenți și studenți în anul 1928—1929.

Ortodoxismul face progrese în Cehoslovacia: 160 mil de suflete au trecut la ortodoxie și, în 123 sate, au construit 88 biserici, 3 mănăstiri de călugări, 2 mănăstiri de călugărițe și o tipografie eparhială. — În Berlin a crescut numărul ortodocșilor nemți atât de mult, încât sf. liturghie se slujește în limba germană pentru nemți.

Dirjecțiunea liceului de fete „Elena Ghiba Birta“ Arad aduce la cunoștință celor interesați, că înscrierile la acest liceu încep la 25 l. c. după cum urmează:

Între 25—31 August înscriere pentru examenul de admitere în cl. I. și cl. IV, cererile de înscriere în cl. II, III, V, VI, și VII a promovatorilor din Iunie și repetente.

Între 6—8 Sept. a elevelor promovate sau repetente după examenul de corigență.

Examenele de corigență, sunt între 1—3 Sept.

Examenele particulare sunt între 1—10 Sept.

Înscrierile în cl. IV se fac din oficiu între 11—12 Sept.

Examenul de admitere în cl. I între 1—4 Sept.

Examenul de admitere în cl. IV între 5—10 Sept.

Elevetele trebuie să se prezinte din prima zi a începerii Examenului.

Taxa anuală, didactru, taxa de construcție și de membru al Comitetului total 2600 lei.

Uniforma e obligatorie.

Dirjecțiunea.

Sărbătorirea unei promoții. În urma obligamentului subscris în anul 1910, prin aceasta rog pe toți absolvenții școlii normale ort. rom. de băieți din Arad, promoția 1890, a se prezenta neapărat la Seminarul teologic ort. rom. din Arad, în ziua de 1 Septembrie 1930, pentru a sărbători anul

al 40-lea dela începutul activității noastre învățătoresci.

Iubiții colegi sunt rugați, ca îndată după luarea la cunoștință a acestui convocator, să-mi comunice cu posibilă grabă adresa lor, spre a putea face cunoscut programul serbării.

Damaschin Medre
Bala, Arad, posta Vărădia de Mureș

No. 4971/1930.

Aviz oficial.

Se aduce la cunoștință celor interesați că examenul de calificare preotească cu absolvenții de Teologie din Eparhia Aradului se va ține Marți în 2 Septembrie a. c. la ora 8 a. m. și zilele următoare, în sala de ședință a Consiliului eparhial.

La examen vor fi admiși absolvenții de Teologie, cari vor înainta cererile de admitere ajustate cu:

1. Extras de botez,
2. Certificat școlar,
3. Absolutor teologic,
4. Certificat de moralitate.

Arad, 18 August 1930.

Consiliul eparhial ort. rom.

Apel.

Asociațiunea culturală „Astra” își va ține în anul acesta *Adunarea generală* în prima jumătate a lunii Octombrie, în orașul Caransebeș.

Probabil că această Adunare va fi onorată cu prezența *Majestății Sale Regelui nostru Carol II*, președintele de onoare al „Astrei”.

În cadrul festivităților, ce se vor aranja cu acest prilej, va fi și o *emu'are de coruri și fanfare* cu premii.

Având în vedere că Banatul nostru este patria cântecului și țara corurilor și fanfarelor, cari în nici o altă provincie nu sunt așa de bine organizate ca la noi, — pe aceasta cale fecem un călduros apel către toate corurile și fanfarele bănățene de a lua parte la emulare și la festivitățile ce se vor aranja.

Corurile și fanfarele cari doresc să participe, să se anunțe până la *data de 1 Septembrie a. c. cel mai târziu*, arătând și numărul participanților. Dăți secretar al Comitetului artistic: *Alexandru Bocșlanu*, funcționar consistorial, Caransebeș (Consiliul eparhial).

În acelaș timp se face cunoscut, că *Imnul Regelui* se va executa în ansamblu de toate corurile și fanfarele, iar pentru emulare fiecare cor și fanfară să pregătească 2 (două) bucăți corale, după alegere proprie.

Pentru reducere pe C. F. R. s'a intervenit la locurile în drept.

Caransebeș, la 12 August 1930

Comitetul artistic pentru aranjarea sărbătorilor „Astrei”.

Președinte:
R. G. Ancușa

Secretar:
Alexandru Bocșlanu
1—3

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4451/1930, pentru îndeplinirea parohiei prime vacante din *Almaș*, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Uzufuctul unui intravilan.
2. Sesia parohială 21 jug. cat. pământ extravilan; prin reforma agrară 4 jug. în arândă forțată, pe cari parohia nu le garantează.
3. Stolele legale.
4. Birul preoțesc 12 hl., cucuruz dela fondul de bucate.
5. Integritatea dela Stat pe care parohia nu o garantează.

6. De cvartiri se va îngriji alesul și după beneficiul său va suporta toate dările.

7. Venitele stolare după serviciul se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în biserică și afară de biserică a se săvârși prin ambii preoți în întreaga comună, alternativ după rândul săptămânii.

Parohia e de clasa I. (primă).

Reflecții cu calificare recerută pentru aceasta parohie — în conformitate cu art. 33 din Reg. pentru parohii — luând prealabilă autorizare dela protopopul tractual, se vor prezenta în sf. Biserică din *Almaș* spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cererile de concurs instruite regulamentar, adresate Consiliului parohial din *Almaș*, se vor înainta oficiului protopopesc din *Gurahont*. ~~Cei din alte eparhii~~ vor alătura la cerere și actul de învoire dela *Prea Sfântul nostru Domn Episcop* de a putea concura la aceasta parohie.

Consiliul parohial din *Almaș*, în înțelegere cu *Constantin Lazar* m. p. protopop.

3—3

Conform rezoluțiunii Consiliului eparhial No. 4561/1930 pentru îndeplinirea parohiei de cl. III *Moneasa*, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Retribuțiunile sunt: 1. 20 jughere pământ în *Cornești* prin reforma agrară și 6 jughere fână de deal în *Moneasa*. 2. Locuință ori în edificiul actual al școlii confesionale, ori într'un edificiu domesial cedat pe câtva timp pentru casă parohială. 3. Bir și stole legale.

Alesul este deobligat a catehiza elevii noștri dela ambele școli de stat, fără altă remunerațiune. Va plăti impozitele după sesia beneficiată și arândă forțată.

Reflecții își vor înainta recursurile la of. ppt. din *Buteni* și cu știrea prealabilă a adm. protopopesc se vor prezenta în biserică din *Moneasa* în timpul concursului, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice. Fără consensul P. S. *Săle* Episcopului nostru Eparhial nu pot concura candidații din alte eparhii.

Dăți în ședința Consiliului parohial ort. rom. din *Moneasa*, la 6 Iulie 1930.

ss. *Ioan Tirla* preș. cons. par. și adm. parohial. not. cons. parohial.
ss. *Șodlnca Pavel* în înțelegere cu: *Ioan Cosma* adm. protopopesc

3—3